

MYRE HAVBRUK AS
Havnegata 37
8430 MYRE

Saksbehandler, innvalgstelefon
Katrinn Reiss, 75531695

Oversendelse av midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven ved lokalitet Hornet i Øksnes kommune

Vi viser til søknad fra Myre Havbruk AS oversendt fra Nordland fylkeskommune den 28.04.2021. Søknaden gjelder en midlertidig bruksendring på lokalitet Hornet i Øksnes kommune. Lokaliteten er i dag klarert for 500 tonn fangstbasert akvakultur av matfisk av villfanget torsk og omsøkes nå midlertidig endret til kommersiell produksjon av matfisk av torsk for en generasjon kunstig klekket yngel som skal produseres fram til slakt i desember 2022.

Vedtak

Statsforvalteren i Nordland innvilger søknaden fra Myre Havbruk AS og gir tillatelse¹ på spesifiserte vilkår². **Tillatelsen er vedlagt og gjelder 500 tonn MTB matfisk av torsk ved lokalitet Hornet i Øksnes kommune til og med 31.12.2022.** Den gjelder forurensning fra virksomheten og kan tas i bruk fra den dato Fylkeskommunen har gitt tillatelse etter akvakulturloven og laksetildelingsforskriften. Etter denne dato gjelder utslippstillatelsen av 29.04.2019 til fangstbasert akvakultur av 780 tonn MTB villfanget torsk til matfisk.

En eventuell klage på dette vedtaket må være oversendt Statsforvalteren i Nordland innen 3 uker fra vedtaket er mottatt.

Bedriften kan komme med merknader til varsel om fastsettelse av saksbehandlingsgebyr (se side 8) innen 14 dager fra dette brev er mottatt.

Tiltak som må gjennomføres (se detaljerte vilkår i vedlagte tillatelse):

- Overvåking av resipienten i form av C-undersøkelser i henhold til NS 9410. Den alternative C2-stasjonen sør for anlegget skal videreføres. Neste undersøkelse skal gjennomføres ved enden av førstkommande produksjonssyklus i henhold til krav i standard (vilkår 12.1).
- Oksygennivået under anlegget og i dypområdene i Romsetfjorden (både sør og nord for lokaliteten) skal overvåkes med hydrografimålinger for å kartlegge utviklingen i resipienten.

¹ Forurensningsloven § 11

² Forurensningsloven § 16

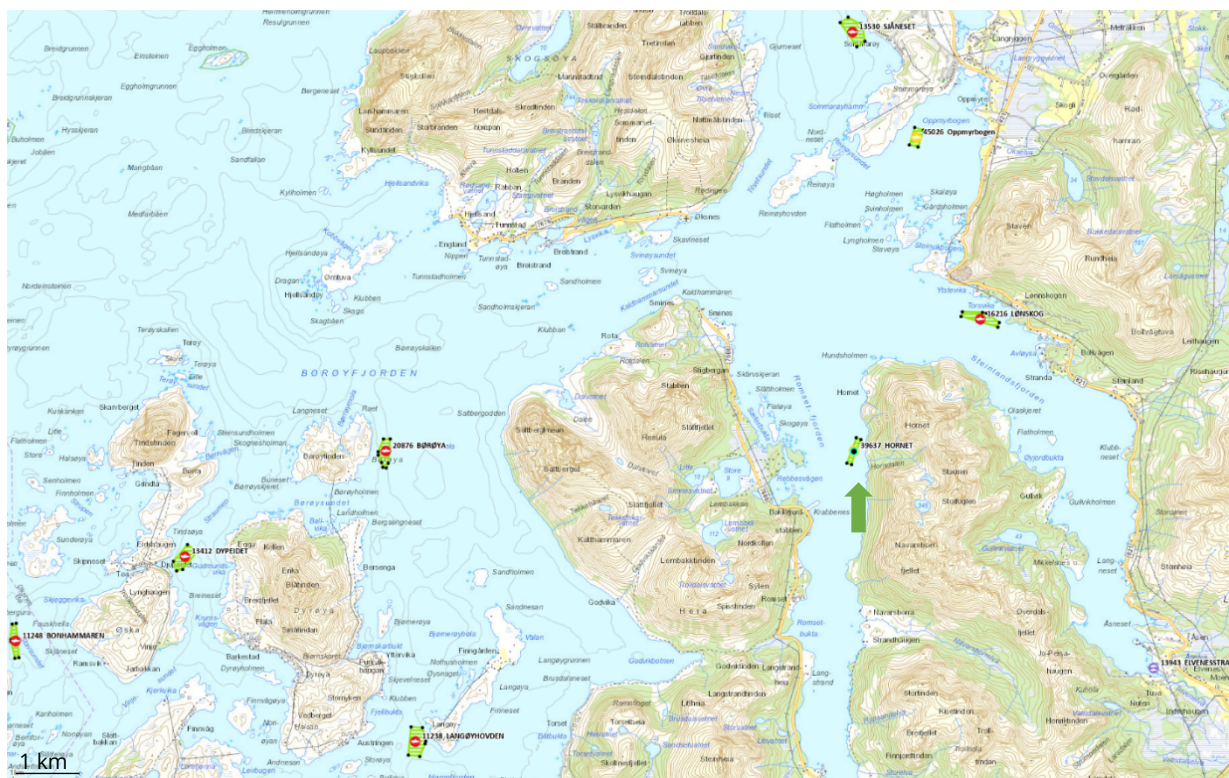
Målingene skal gjennomføres månedlig fra oktober til mars i både 2021 og 2022. Fristen for innsending av plan for undersøkelse: 30.09.2021 (vilkår 12.2).

Alle rapporter skal oversendes fortløpende så snart de foreligger. Vi forutsetter at B-undersøkelser gjennomføres i henhold til NS 9410 etter akvakulturdriftsforordningen, under Fiskeridirektoratets myndighet.

Bakgrunn

Lokaliteten har en utslippstillatelse (29.04.2019) til fangstbasert akvakultur for 780 tonn MTB villfanget torsk til matfisk. På grunn av Mattilsynets vedtak i saken er lokaliteten imidlertid klarert for 500 tonn MTB villfanget torsk (27.05.2019).

Det har ikke vært holdt fisk på lokaliteten siden tillatelsen ble gitt, og selskapet ønsker nå å gjennomføre en småskala produksjon av torsk for å skaffe oppdatert kunnskap om produksjonsforholdene i Vesterålen. Det søkes derfor om en midlertidig endring av utslippstillatelsen til kommersiell produksjon av matfisk av torsk for en generasjon yngel som skal produseres fram til slakt.

Figur 1. Lokalitet Hornet (pil) ligger på østlige siden av Romsetfjorden ca. 80 m fra land. Kart fra Fiskeridirektoratets kartløsning³

³ <https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87d862c458774397a8466b148e3dd147>

Offentlig ettersyn og kommunal uttalelse

Lokaliteten Hornet ligger i et område avsatt til kystnært fiskeri i Øksnes kommune.

Søknaden har vært ute til offentlig høring og er behandlet av Øksnes kommune. Kommunen har tidligere gitt dispensasjon fra arealplanen for bruk av området ved Hornet til fangstbasert akvakultur for torsk. Kommunen konkluderer i en ny uttalelse (23.04.2021) med at den gitte dispensasjonen også er gjeldende for oppdrett av en generasjon kunstig klekket torsk. Det kreves derfor ikke en ny dispensasjon.

Det har ikke kommet inn merknader som gjelder forurensning. Kommunen vurderes at søknaden er i tråd med kommunens kystsoneplan.

Statsforvalterens vurdering

1. Lokalitetens nærsone

Lokalitet Hornet ligger på østsiden av Romsetfjorden, som er en terskelfjord der terskelen har det største dyp på 45 m. Anlegget ligger over varierende dybder mellom 43 og 62 m. Sør/sørøst for lokaliteten ligger den dypeste delen av fjorden innenfor terskelen på 67 m. Dypere områder ligger imidlertid nord for anlegget og terskelen på 87 m.

Strømmålinger ble gjennomført med propellmålere fra 26.08.-23.09.2009 og med punktdoppler fra 04.10.-1.11.2018 på samme stasjon innenfor anleggsrammen. Imidlertid var målingene av strømmetning og strømhastighet meget varierende mellom begge undersøkelsene. Målingene fra 2009 registrerte svak og svært svak strøm med en svært høy andel nullstrøm ved sprednings- og bunndybde. Målingene fra 2018 viste imidlertid omtrent middels strømhastighet og middels andel nullstrøm på sprednings- og bunndybde. Samtidig varierte hovedstrømmetningen mellom de to måleseriene og måledybder (figur 2).

Vår sluttvurdering av strømmålingene ved Hornet var at disse målingene viser «en stor årstidsvariasjon, noe som støtter opp vår usikkerhet rundt resipientens tåleevne, med liten bevegelse i bunnmassene sensommer/tidlig høst før strømmen tar seg opp utover høsten mot omrøring av vannmassene».

B-undersøkelsen fra 2019⁴ registrerte relativt grovt sediment på steinbunn på nesten samtlige stasjoner. Sedimentet hadde svart farge, men elektrokjemiske målinger viste gode verdier.

Hydrografiske målinger på tre stasjoner i Steinlandsfjorden fra november 2018 til mars 2019⁵ viser at oksygenminimumet sannsynligvis er rundt desember. Oksygenmetning i bunnvannet var nede til 56% på en stasjon nord for lokalitet Hornet og nord for terskelen (Hy.Ho) i slutten av november 2018. Fra januar økte oksygenmetningen igjen og var 96% i mars 2019 (på Hy.Ho). Oksygenmålinger fra en stasjon i anleggssonen viser 85% metning i mars 2009⁴ og 95% metning i mars 2021⁶. Det foreligger ikke målinger fra måneden med oksygenminimum ennå. Det foreligger heller ikke målinger av dypområdet sør for anlegget.

⁴ B-undersøkelse ved Hornet, mars 2019, Akvaplan-niva Rapport 61039.01, 20.03.2019

⁵ Steinlandsfjorden, 3 stasjoner – oksygenmålinger 2018-2019, 09.04.2019

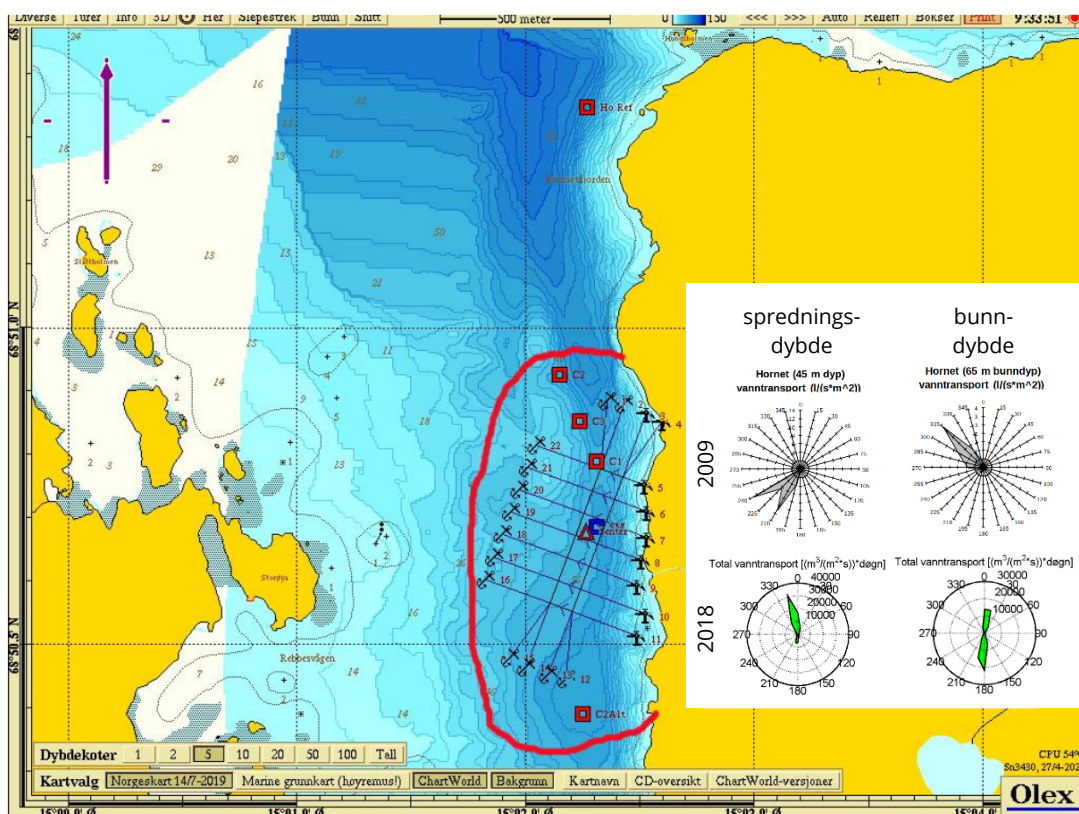

2. Utenfor lokalitetens nærsone

Siden den første søknaden om utslippstillatelse ble sendt, har det kommet krav om en utvidet forundersøkelse og derfor er den foreliggende søknaden vedlagt en C-undersøkelse.

Bunntekstleggingen viser noe hardere bunn under største delen av anlegget og i overgangssonen mot nord, vest og mot land. Rundt den sørlige delen av anlegget og noe sør for rammen er bunnen noe mykere.

C-undersøkelsen ble gjennomført i mars 2021⁶. Det ble tatt prøver på 5 stasjoner: nord ved anleggsrammen (C1), i overgangssonen 146 m nordvest (C3) og ytterst i overgangssonen 295 m nordvest for anlegget (C2). På grunn av varierende strøm ved sprednings- og bunndybde, ble en alternativ stasjon plassert 310 m sør for anlegget, omtrent i den dypeste delen av dette området. Referansestasjonen lå 1,1 km nord for anlegget.

Figur 2. Batymetri ved lokalitet Hornet samt plassering av C-stasjoner fra undersøkelsen 2021. Strømroser er hentet fra strømrapporten 2009⁶ og 2018⁷. Kart hentet fra C-undersøkelse ved Hornet⁸

Sediment i anleggs- og overgangssonen nord for anlegget var relativt grovkornet (pelitt 11-24%, tabell 2), mens sediment i dypområdet sør for anlegget inneholdt mer leire og silt (pelitt 54%). Nivåene av organisk karbon (nTOC) var tilsvarende meget høye i dette dypområdet som tilsvarer

⁶ Øyfish AS, Hornet, august 2009. B-undersøkelse med strømmålinger og hydrografi, Akvaplan-niva rapport 4802-A (01), 09.12.2009

⁷ Strømmålinger Hornet, Akvaplan-niva rapport 60612.01, 16.11.2018

⁸ C-undersøkelse ved Hornet, Akvaplan-niva Rapport 2021 62890.01, 19.04.2021

«svært dårlig» tilstand. TOC-innholdet på de andre stasjonene varierte mellom tilstandsklasser «god» og «moderat». Videre var C:N forholdet og nitrogenkonsentrasjonen noe forhøyet på stasjonen i dypområdet sør for anlegget. Elektrokjemi på C1 viste gode verdier. Innholdet av kobber var lavt og i klasse I i anleggssonen.

Hydrografimålinger ble dessverre tatt på feil stasjon i denne undersøkelsen. Ifølge NS 9410:2016 skal hydrografi måles på den dypeste stasjonen, som var stasjon C2.alt (67 m dyp) sør for anlegget. I stedet ble hydrografi målt på C2 nord for anlegget (60 m dyp), der de viste tilnærmet homogene vannmasser med oksygenmetning på 95% i hele vannsøylen ned til bunnen tilsvarende «svært god» tilstand.

Tabell 2. Nøkkeltall fra C-undersøkelsen ved lokalitet Hornet fra mars 2021. Sedimentmålinger (TOM, nTOC, C:N, pelittandel) og bunnfaunaindekser (nEQR, NSI, J).ia – ikke analysert. Fargekode på nTOC og nEQR er tilsvarende økologisk tilstandsklassifisering fra Veileder 02:2018, vanntype G3. Klasse **1 2 3 4 5**

Stasjon	TOM (%)	nTOC (mg/g)	C:N	Cu (mg/kg)	Pelittandel (%)	nEQR	NSI	J
C1	4,7	30,1	6,9	9,9	23	0,905	24,4	0,87
C2	4,4	29	6,9	i.a.	24	0,87	22,5	0,84
C2.alt	11,3	56,8	11,9	i.a.	54	0,624	20,6	0,51
C3	2,3	22,5	5,5	i.a.	11	0,896	23,9	0,9
Cref	8,6	37,9	7,9	i.a.	40	0,792	21,2	0,7

De kvantitative bunndyrsanalyse registrerte mellom 525 (C1) og 984 (Cref) individer fordelt på mellom 46 (C2.alt) og 120 (C1) arter per stasjon. Artssammensetning viste at opportunistiske og tolerant arter (EG IV og III) dominerte på C2.alt (87%) og Cref (55%), mens det var betydelig mindre arter fra disse økologiske gruppene på de andre stasjonene (C1: 18%, C2: 32%, C3: 12%). Spesielt bunnfaunaen på C2.alt i det dypområdet sør for anlegget skilt seg ut fra de andre stasjonene, med et betydelig lavere antall arter og en ganske skjev individfordeling av artene (lav J, tabell 2). En skjev individfordeling betyr at få arter er svært tallrike, noe som indikerer en forstyrret bunnfauna. Faunatilstanden ifølge nEQR indeksen var «god» på C2.alt men nær grensen til «moderat» tilstand, mens den var «svært god» på stasjonene i anleggssonen og i overgangssonen nord for anlegget.

Området er generelt rikt på organisk materiale, og spesielt i det dypområdet 300 m sør for anlegget er innholdet av organisk karbon meget høy. Bunnfaunaen her viser derfor å være i noe forstyrret tilstand. Selv om det mest sannsynligvis er «naturlige» årsaker til dette, betyr dette at det dypområdet vil bli mer påvirket av ekstra organisk materiale fra produksjon på Hornet enn overgangssonen nord for anlegget. Denne stasjonen ligger 300 m fra anlegget og markerer dermed den ytre grensen av overgangssonen, da bunnfaunatilstand skal være i «god» eller bedre tilstand. Imidlertid viser bunnfaunaindeksen at dette området allerede i dag (uten ytterligere påvirkning) nær «moderat» tilstand.

Videre er det sannsynlig at organisk materiale som havner i dette området vil akkumuleres til en viss grad, basert på strømforhold og batymetri, noe som ytterligere vil bidra til en forverring av den økologiske tilstanden i dypområdet.

For en vurdering av tiltaket i forhold til naturmangfold, verneområder, friluftsliv og den økologiske tilstanden av vannforekomsten, viser vi til oversendelse av forrige utslippstillatelse av 29.04.2019.

Vurdering

Lokalitet Hornet ligger på østsiden av den ytre delen Romsetfjorden. Romsetfjorden er smal, noe sør for lokaliteten (ved dypområdet) er det < 700 m fra land til land, og grunn, med dybder mellom 50-70 m rundt lokaliteten. I tillegg er det en terskel nord for lokaliteten og et dypområde sør for lokaliteten.

Strømmålinger viste varierende strømhastigheter og -retning, og det er sannsynlig at en del av de organiske partiklene fra produksjonen ved Hornet vil havne i dypområdet sør for lokaliteten. B-undersøkelsen viste hovedsakelig svart sediment under anlegget, noe som indikerer oksygenmangel i bunnen. Elektrokjemiske målinger registrerte imidlertid normale verdier.

C-undersøkelsen viste at stasjonen i dypområdet sør for anlegget (C2.alt) skilte seg tydelig fra de andre stasjonene: gjennom høy konsentrasjon av organisk karbon, høy C:N-verdi, en bunnfauna med hovedsakelig opportunistiske og tolerante arter og en bunnfaunaindeks som indikerer nær «moderat» tilstand. Dette betyr at spesielt dette dypområdet sør for anlegget er mest sårbar for ytterligere organisk belastning.

I tillegg har vi lite informasjon om oksygenforholdene på lokaliteten og i dypområdene nord og sør for lokaliteten. Imidlertid indikerer hydrografimålinger på en stasjon nord for Hornet (Hy.Ho) at oksygenmetning i bunnvannet kan variere betraktelig gjennom året. Derfor ble det i forrige tillatelsen satt vilkår om hydrografimålinger, som videreføres her. Det vil være spesielt viktig å følge nøye med hydrografimålinger mot slutten av produksjonssyklusen, som er omtrent samtidig som det forventes oksygenminimum i bunnvannet.

Flyfoto fra området skaper en viss usikkerhet om anlegget ligger slik det er registrert i akvakulturregisteret (figur 3). Vi må derfor merke oss at grunnlaget for vår vurdering er anleggets beliggenhet ift. akvakulturregisteret. Det samme gjelder for stasjonsplassering av både B- og C-undersøkelse og strømmålinger. En annen plassering av anlegget, f.eks. som vist i figur 3, vil endre spredningen av utslippet og øke belastningen betydelig i dypområdet.

Figur 3. Lokalitet Hornet som den er registrert i akvakulturregisteret (grønn) og som anlegget vises på flyfoto. Se figur 2 for en sammenligning av stasjonsplassering. Kart fra Fiskeridirektoratets kartløsning⁹

⁹ <https://portal.fiskeridir.no/portal/apps/webappviewer/index.html?id=87d862c458774397a8466b148e3dd147>

Konklusjon

Statsforvalteren innvilger herved søknaden under tvil. Samlet sett mener Statsforvalteren at risikoen for at den omsøkte midlertidige bruksendringen vil medføre forurensning som overstiger tåleevnen til resipienten er middels stor. Dette gjelder for både nærsone, hovedresipienten og tåleevnen til økosystemet.

Vår bekymring gjelder således mest det dype området sør for lokaliteten, men utover dette er vi generelt usikre på tåleevnen til resipienten på grunn av grunne dybde, terskelformasjoner og til dels dårlige strømforhold ved lokaliteten. Søknaden gjelder imidlertid en midlertidig produksjon på 500 tonn fram til 31.12.2022. Vi vurderer derfor at en midlertidig tillatelse (med lavere MTB enn den «permanente» utslippstillatelsen) i dette tilfelle kan gis for å innhente dokumentasjon om den økologiske tilstanden under produksjon.

Vår konklusjon og tillatelsen legger til grunn at den reelle plasseringen tilsvarer den i akvakulturregisteret.

Det er i saksbehandlingen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper, samt de fordeler som tiltaket vil medføre. Statsforvalteren er klar over at dette vil medføre mindre økonomisk gevinst og fleksibilitet for selskapet, men vi vurderer at de forurensningsmessige ulempene veier tyngre. Dersom Fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av dette vedtaket, er det produksjonsrammen i Fylkeskommunens vedtak som gjelder. Tillatelsen kan endres på visse vilkår¹⁰. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Statsforvalteren understreker at vurderingene er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet¹¹. Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden. Krav om miljøundersøkelser vil også dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart¹². Også brudd på krav som følger direkte av forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om saksbehandlingsgebyr

Det skal betales gebyr for Statsforvalterens arbeid med fastsettelse av nye eller endrede tillatelser til forurensende virksomhet¹³.

Statsforvalteren varsler at Myre Havbruk AS vil ilegges et gebyr på 16900 kr. Saksbehandlingsgebyret følger gebyrsatser¹⁴, og valg av gebyrsats er basert på tidsbruk i saksbehandlingen samt sakstype.

¹⁰ Forurensningsloven § 18

¹¹ Forurensningsloven § 2 nr. 3 og Naturmangfoldloven § 12

¹² Forurensningsloven §§ 78 og 79

¹³ Forurensningsforskriften kapittel 39

¹⁴ jf. § 39-4 i forurensningsforskriften

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse blir sendt innen 14 dager fra dette brev er mottatt¹⁵.

Klageadgang, saksopplysninger m.m.

Statsforvalterens vedtak kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra underretning om Statsforvalterens vedtak er kommet fram eller fra vedkommende fikk eller burde ha skaffet seg kjennskap til vedtaket¹⁶. Klager som kommer inn etter denne fristen kan ikke påregnes å bli behandlet, jf. forvaltningsloven § 31. En eventuell klage skal angi hva det klages over og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes, og andre opplysninger av betydning for saken bør nevnes¹⁷. Klagen skal sendes til Statsforvalteren i Nordland, Postboks 1405, 8002 Bodø.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Statsforvalteren eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort¹⁸. Avgjørelsen av spørsmålet om gjennomføring kan ikke påklages.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter¹⁹. Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Statsforvalteren. Vi vil på forespørsel også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Torfinn Sørensen (e.f.)
fylkesmiljøvernssjef

Katrin Reiss
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Midlertidig tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Myre Havbruk AS ved lokalitet Hornet

Kopi til:

Nordland Fylkes Fiskarlag	Postboks 103	8001	BODØ
Kystverket	Postboks 1502	6025	Ålesund
Nordland fylkeskommune	Postmottak Fylkeshuset	8048	Bodø
Øksnes kommune	Storgata 27	8430	MYRE
Mattilsynet - Region Nord	Felles postmottak, Postboks 383	2381	Brumunddal
Fiskeridirektoratet Region Nordland	Postboks 185 Sentrum	5804	Bergen

¹⁵ Forvaltningsloven § 16

¹⁶ Forvaltningsloven §§ 28 og 29

¹⁷ Forvaltningsloven § 32

¹⁸ Forvaltningsloven § 42

¹⁹ Forvaltningsloven § 18